

197

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU BUDOWNICTWA, URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

z dnia 27 lipca 1961 r.

w sprawie państwowego nadzoru budowlanego nad budową, rozbiórką i utrzymaniem obiektów budowlanych budownictwa powszechnego.

Na podstawie art. 36 ust. 3, art. 49 ust. 1 i 3, art. 63 ust. 1, art. 64 ust. 2, art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 7, poz. 46) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

1) podstawowe obowiązki inwestorów, wykonawców, kierowników budowy, kierowników robót, inspektorów nad-

zoru inwestorskiego, właścicieli i zarządców, związane z budową, rozbiórką i utrzymaniem obiektów budowlanych budownictwa powszechnego,

2) zasady i tryb wykonywania państwowego nadzoru budowlanego nad budową, rozbiórką i utrzymaniem obiektów budowlanych przez organy państwowego nadzoru budowlanego, właściwe do spraw budownictwa powszechnego.

2. Przepisy rozporządzenia stosuje się do określonych w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — Prawo bu-

dowlane (Dz. U. Nr 7, poz. 46) urządzeń wpływających na wygląd obiektów budowlanych.

3. Przepisy rozporządzenia stosuje się do budowy i rozbiórki obiektów budowlanych budownictwa prototypowego, jeżeli przepisy szczególne o budowie takich obiektów nie stanowią inaczej.

4. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do budownictwa doświadczalnego.

§ 2. 1. Artykuły powołane w rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają artykuły ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 7, poz. 46).

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „ulicy” — należy przez to rozumieć również plac, drogę i stały szlak turystyczny,
- 2) „lokalu” — należy przez to rozumieć wszelkiego rodzaju pomieszczenia mieszkalne i użytkowe razem z przynależnymi do nich zabudowaniami gospodarczymi, piwnicami, składami, urządzeniami terenowymi itp. obiektami budowlanymi,
- 3) „powiatowym organie państwowego nadzoru budowlanego” — należy przez to rozumieć właściwe do spraw nadzoru budowlanego organy prezydentów powiatowych rad narodowych, prezydentów miejskich rad narodowych w miastach stanowiących powiaty miejskie oraz prezydentów dzielnicowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw,
- 4) „wojewódzkim organie państwowego nadzoru budowlanego” — należy przez to rozumieć właściwe do spraw nadzoru budowlanego organy prezydentów wojewódzkich rad narodowych i prezydentów rad narodowych miast wyłączonych z województw,
- 5) „planie realizacyjnym” — należy przez to rozumieć plany zagospodarowania działek budowlanych bądź terenów, na których zamierzone jest wykonanie inwestycji budowlanych, sporządzane łącznie z projektami budowlanymi dla tych inwestycji,
- 6) „projekcie” — należy przez to rozumieć określony w art. 29 ust. 1 i 3 projekt podstawowy, podlegający zatwierdzeniu przez powiatowy lub wojewódzki organ państwowego nadzoru budowlanego albo zwolniony od obowiązku takiego zatwierdzenia.

Rozdział 2.

Pozwolenia na budowę i zgłaszanie robót budowlanych oraz rozbiórkowych.

§ 3. Przed przystąpieniem do budowy obiektów budowlanych albo do wykonania robót budowlanych lub rozbiórkowych nie wymienionych w § 4 należy w zależności od rodzaju robót:

- 1) zgłosić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego zamiar przystąpienia do wykonania robót budowlanych lub rozbiórkowych albo
- 2) uzyskać od powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu.

§ 4. 1. Wykonanie następujących robót budowlanych nie wymaga zgłoszenia ani pozwolenia organów państwowego nadzoru budowlanego:

- 1) wykonywanie określonej w art. 1 ust. 4 pkt 9 bieżącej konserwacji obiektów budowlanych,
- 2) wykonanie remontu, modernizacji i drobnej rozbudowy istniejących instalacji i urządzeń sanitarnych oraz elektrycznych nie powodujących zmiany sposobu użytkowania i warunków technicznych pracy tych urządzeń i instalacji,
- 3) dokonanie w budynkach nowo wznoszonych lub istniejących drobnych zmian w układzie ścianek działowych niekonstrukcyjnych, ustawianych prostopadle do belek konstrukcyjnych stropu lub dowolnie ustawianych na stropach krzyżowozbrojonych albo zawieszonych na ścianach konstrukcyjnych,
- 4) dokonanie w budynkach nowo wznoszonych lub istniejących drobnych zmian w układzie pomieszczeń bez zmiany sposobu ich użytkowania,
- 5) budowa i rozbiórka na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli oraz na terenach ogródków działkowych i ośrodków ogrodniczo-warzywnych w miastach i osiedlach podrzędnych budynków gospodarczych, jak kurniki, altany, szopy, składziki, budki, komórki itp. budynki bez palenisk, o powierzchni zabudowania nie przekraczającej 12 metrów kwadratowych i nie wyższych od 3 metrów oraz położonych w odległości większej od 15 metrów od linii rozgraniczającej ulicy,
- 6) wykonanie w miastach i osiedlach remontu i rozbiórki podrzędnych budynków gospodarczych, określonych w pkt 5, a także budowy takich budynków na zamkniętych terenach budownictwa komunikacyjnego oraz w obrębie istniejących zakładów przemysłowych, zakładów wodnych i zakładów energetycznych,
- 7) budowa i rozbiórka na terenach państwowych gospodarstw leśnych, lecz poza obszarem jednostek osadniczych, tymczasowych budynków o kubaturze do 250 m³, związanych z eksploatacją lasów, jak np.: budynków dla robotników leśnych, ładowni, przystanków, baz ośrodków transportu leśnego, składnic itp. budynków tymczasowych, a także stałych i tymczasowych parterowych budynków bez palenisk, przeznaczonych na wyluszczenie, suszarnie i przechowanie nasion,
- 8) wykonanie remontu lub rozbiórki, położonych na terenach poza granicami administracyjnymi miast i osiedli, budynków mieszkalnych i gospodarskich parterowych i również z mieszkalnym poddaszem,
- 9) wykonanie remontu lub rozbiórki obiektów budowlanych nie połączonych trwale z terenem, przeznaczonych do rozbiórki, składania i przenoszenia, jak strzelnice uliczne, kioski i pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, cyrki wędrownie, przenośne urządzenia rozrywkowe (wesołe miasteczka), sceny i trybuny na wolnym powietrzu itp. obiekty,
- 10) wykonanie remontu lub rozbiórki tymczasowych obiektów budowlanych, niezbędnych przy budowie lub bieżącej konserwacji stałych obiektów budowlanych,
- 11) budowa i rozbiórka urządzeń budowlanych dojazdów, przejazdów, podwórz gospodarczych, okólników, wybiegów, dróg i przejść na terenach nieruchomości prywatnych oraz na terenach gospodarstw rolnych i leśnych,

- 12) budowa i rozbiórka murów oporowych o wysokości nie przekraczającej 0,80 m oraz wykonywanie robót ziemnych o stałym przeznaczeniu, mających na celu nowe ukształtowanie terenu,
 - 13) budowa na terenach, znajdujących się poza granicami administracyjnymi miast i osiedli, stałych i tymczasowych ogrodzeń o wysokości nie przekraczającej 2 metrów i nie położonych od strony ulicy, a także rozbiórka wszelkich ogrodzeń,
 - 14) budowa i rozbiórka na nieruchomościach obiektów architektury ogrodowej, z wyjątkiem obiektów stawianych na terenach budownictwa osiedlowego, mieszkaniowego oraz ustawianych w miejscach publicznych,
 - 15) budowa i rozbiórka w obrębie państwowych gospodarstw leśnych i rolnych: ogrodzeń stałych i tymczasowych, obiektów inżynierskich i urządzeń technicznych zakładowej sieci teletechnicznej, kolejek leśnych i rolnych oraz wież przeciwpożarowych,
 - 16) budowa i rozbiórka wszelkich rusztowań związanych z budową obiektów budowlanych oraz budowa i rozbiórka wszelkich rusztowań typowych lub znormalizowanych i rusztowań nietypowych, o wysokości poniżej 8 metrów — związanych z rozbiórką, remontem lub robotami elewacyjnymi w istniejących obiektach budowlanych,
 - 17) rozbiórka, usunięcie lub zasypanie studzien kopanych, dołów ustępowych, gnojowników itp. innych zbędnych urządzeń sanitarnych i gospodarczych,
 - 18) usunięcie z obiektu budowlanego silników mechanicznych,
 - 19) założenie i usunięcie tymczasowych urządzeń wpływających na wygląd obiektów budowlanych, jak urządzeń reklamowych, napisów, obrazów, malowideł, transparentów itp. urządzeń, z wyjątkiem plakatów i afiszów, umieszczanych w miejscach nie przeznaczonych na ten cel,
 - 20) założenie, zmiany i usunięcie na terenach nieruchomości urządzeń terenowych zieleni przydomowej, z wyjątkiem usunięcia starodrzewu,
 - 21) wykonanie, zmiany lub usunięcie trwałych urządzeń wewnątrz budynków i lokali, z wyjątkiem trwałych urządzeń wewnątrz budynków i lokali użytku publicznego,
 - 22) wykonanie remontów wszelkich budynków położonych na zamkniętych terenach budownictwa komunikacyjnego, w obrębie zakładów przemysłowych, zakładów wodnych i zakładów energetycznych oraz na terenach państwowych gospodarstw rolnych i leśnych,
 - 23) budowa i rozbiórka nagrobków w obrębie cmentarzy,
 - 24) budowa i rozbiórka brogów na terenach gospodarstw rolnych i leśnych,
 - 25) budowa i rozbiórka urządzeń terenowych inspektów oraz tymczasowych (sezonowych) szklarni na terenach nieruchomości prywatnych oraz zakładów i gospodarstw ogrodniczych, warzywniczych i rolnych,
 - 26) budowa i rozbiórka na terenach gospodarstw rolnych instalacji i urządzeń technicznych służących do zaopatrzenia gospodarstwa w wodę, z wyjątkiem budowy studni oraz instalacji i urządzeń wodociągowych, służących do zaopatrzenia budynku w wodę do picia,
 - 27) założenie i zdjęcie na obiektach budowlanych indywidualnych anten odbiorczych teletechnicznych (radiowych, telewizyjnych).
2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do obiektów zabytkowych.
- § 5. 1. Przed przystąpieniem do wykonania, niżej wyszczególnionych robót budowlanych inwestor obowiązany jest zgłosić je uprzednio powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego:
- 1) budowa i rozbiórka na zamkniętych terenach budownictwa komunikacyjnego oraz w obrębie zakładów przemysłowych, zakładów wodnych i zakładów energetycznych parterowych budynków bez palenisk, o kubaturze nie przekraczającej 250 m³ i z pokryciem co najmniej trudnopalnym,
 - 2) budowa i rozbiórka na terenach państwowych gospodarstw rolnych i leśnych parterowych budynków bez palenisk, nie wymienionych w § 4 pkt 7, o kubaturze nie przekraczającej 250 m³ oraz z pokryciem co najmniej trudnopalnym,
 - 3) wykonanie w budynkach, nie wymienionych w § 4 pkt 22, remontu elementów budowlanych obiektu, bez dokonywania zmiany charakteru i właściwości elementów konstrukcyjnych,
 - 4) wykonanie remontu ogrodzeń położonych od strony ulicy, remontu elewacji obiektu budowlanego oraz remontu trwałych urządzeń wewnątrz budynków i lokali użytku publicznego — nie powodującego zasadniczej zmiany ich wyglądu,
 - 5) ustawianie na stałe w istniejących obiektach budowlanych budownictwa powszechnego, nie wchodzących w skład urządzeń budowlanych związanych z budynkami, silnikami mechanicznymi o sile poniżej dwóch koni mechanicznych oraz piorunochronów,
 - 6) budowa i rozbiórka urządzeń budowlanych dojazdów,
 - 7) urządzenie, zmiana i usuwanie trwałych urządzeń wewnątrz świątyń i domów modlitwy, nie powodujące szkodliwego naruszenia wytrzymałości elementów budowlanych tych obiektów.
2. Przy zgłaszaniu robót budowlanych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego szkic sytuacyjny w skali nie mniejszej jak 1:500, uwidaczniający dostatecznie jasno usytuowanie projektowanych lub rozbiieranych budynków w stosunku do ulicy, granic nieruchomości i sąsiednich obiektów budowlanych oraz określić: przeznaczenie tych budynków, zakres i rodzaj zamierzonych robót budowlanych oraz sposób wykonania tych robót.
3. Przy zgłaszaniu robót budowlanych, o których mowa w ust. 1 pkt 3 — 7, inwestor obowiązany jest określić dokładny adres nieruchomości lub obiektu budowlanego, w którym roboty mają być wykonane, zakres i rodzaj zamierzonych robót budowlanych, ilość i rodzaj lokali, w których mają być one wykonane, oraz sposób wykonania tych robót.
4. Do wykonania robót budowlanych określonych w ust. 1 można przystąpić, jeżeli w terminie 14 dni po doręczeniu zgłoszenia powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego nie sprzeciwi się ich rozpoczęciu.

5. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego, ze względu na bezpieczeństwo dla ludzi i mienia albo ze względu na wygląd ulicy lub miejscowości, może w terminie określonym w ust. 4 zażądać uzyskania pozwolenia na budowę oraz przedstawienia w niezbędnym zakresie projektu, gdy chodzi o roboty budowlane określone w ust. 1, jak również zażądać wykonania tych robót pod nadzorem kierownika budowy posiadającego odpowiednie kwalifikacje fachowe.

§ 6. 1. Po otrzymaniu zgłoszenia, określonego w § 5, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest sprawdzić:

- 1) czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w § 5 ust. 5,
- 2) czy nie zachodzi potrzeba dokonania zmiany wyglądu ogrodzenia lub elewacji obiektu budowlanego w związku z przepisami art. 3 ust. 2.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego po przeprowadzeniu badań w myśl ust. 1:

- 1) zawiadamia inwestora o przyjęciu do wiadomości zgłoszonych robót budowlanych albo
- 2) wzywa inwestora do złożenia brakujących dokumentów lub udzielenia wyjaśnień, albo
- 3) określa warunki wykonania robót budowlanych, albo wreszcie
- 4) sprzeciwia się rozpoczęciu robót budowlanych podając powody takiej decyzji.

3. Decyzje określone w ust. 2 pkt 3 i 4 powinny być doręczone stronie przed upływem terminu 14 dni od dnia otrzymania zgłoszenia.

§ 7. Do robót budowlanych, które dla uzyskania pozwolenia na budowę lub rozbiórkę od powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego nie wymagają przedstawienia projektu podstawowego, należą następujące roboty budowlane:

- 1) wzniesienie i powiększenie w miastach i osiedlach parterowych budynków bez palenisk o powierzchni zabudowania nie przekraczającej 12 metrów kwadratowych i nie wyższych od 3 metrów, jak altan, szop, składzików, komórek, garaży przenośnych itp. budynków,
- 2) budowa studzien kopanych, dołów gnilnych, gnojowników itp. urządzeń gospodarczych i sanitarnych,
- 3) ustawienie na terenach miast, osiedli i wsi cyrków wędrownych, scen i trybun na wolnym powietrzu oraz przenośnych urządzeń rozrywkowych,
- 4) budowa tymczasowych obiektów budowlanych i ogrodzeń, niezbędnych przy budowie,
- 5) budowa rusztowań, nie objętych przepisami § 4 ust. 1 pkt 16,
- 6) rozebranie obiektów budowlanych budownictwa powszechnego, z wyjątkiem obiektów i robót budowlanych wymienionych w § 4 i 5,
- 7) rozebranie lub usunięcie znajdujących się w miejscach publicznych oraz na terenach budownictwa osiedlowego mieszkaniowego: pomników, posągów, figur, obiektów architektury ogrodowej, ogrodzeń i stałych urządzeń

wpływających na wygląd obiektów budowlanych, z wyjątkiem obiektów i robót wymienionych w § 4,

- 8) budowa i rozbiórka kapliczek, figur i innych podobnych obiektów kultu religijnego nie będących budynkami,
- 9) umieszczanie i zmiany wyglądu stałych urządzeń wpływających na wygląd obiektów budowlanych, jak szyldów i urządzeń reklamowych, trwałych napisów, obrazów, malowideł, gablot, szafek itp. urządzeń, jeżeli ich projekty nie zostały zatwierdzone razem z projektem budowlanym obiektu budowlanego,
- 10) umieszczanie plakatów i afiszy na obiektach budowlanych w miejscach nie przeznaczonych na ten cel,
- 11) budowa na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli budynków mieszkalnych i gospodarskich, przeznaczonych na własny użytek inwestorów prywatnych oraz zwolnionych na podstawie art. 88 od obowiązku sporządzania projektów budowlanych.

§ 8. W celu uzyskania pozwolenia na budowę obiektów budowlanych, określonych w § 7 pkt 1 i 11, inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego szkic sytuacyjny w skali nie mniejszej niż 1:500, uwidoczniający dostatecznie jasno usytuowanie projektowanych budynków w stosunku do ulicy, granic działki i sąsiednich budynków, widok projektowanych budynków od strony ulicy w skali 1:100 oraz opis techniczny ich zewnętrznego wykończenia.

§ 9. W celu uzyskania pozwolenia na budowę obiektów budowlanych określonych w § 7 pkt 2 inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego:

- 1) szkic sytuacyjny w skali nie mniejszej niż 1:500, uwidoczniający:
 - a) położenie nieruchomości (działki, zagrody) względem stron świata, ulicy i sąsiednich nieruchomości oraz wymiary i granice nieruchomości,
 - b) kierunki spadków terenów nieruchomości,
 - c) położenie i wymiary obrysów obiektów budowlanych istniejących i projektowanych na nieruchomościach z oznaczeniem ich przeznaczenia,
 - d) położenie, wymiary obrysów i odległości wzajemne oraz odległości w stosunku do obiektów budowlanych i granic nieruchomości — studzien, dołów ustępowych, gnojowników itp. urządzeń istniejących albo projektowanych na danej nieruchomości oraz istniejących na sąsiednich nieruchomościach w odległości do 15 metrów od granic nieruchomości,
- 2) określenie sposobu wykonania zamierzonych robót budowlanych oraz określenie rodzaju gruntu.

§ 10. 1. W celu uzyskania pozwolenia na wykonanie robót określonych w § 7 pkt 3—8 inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego szkic sytuacyjny w skali nie mniejszej niż 1:500, uwidoczniający dostatecznie jasno usytuowanie zamierzonych robót w stosunku do ulic, granic nieruchomości i sąsiednich obiektów budowlanych, a ponadto program robót, określający sposób wykonania robót i urządzeń, zapewniający bezpieczeństwo dla ludzi i mienia w czasie wykonywania robót lub użytkowania, albo opis określający odpowiednio sposób wykończenia zamierzonych robót.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w stosunku do robót określonych w § 7 pkt 3, 4, 5 i 8 może zażądać uzupełnienia dokumentów, wymienionych w ust. 1, niezbędnymi rysunkami technicznymi oraz obliczeniami statycznymi, jak również zażądać poddania wykonanych konstrukcji próbnym obciążeniom, jeżeli okaże się to konieczne ze względu na bezpieczeństwo dla ludzi lub mienia.

3. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w stosunku do robót określonych w § 7 pkt 4, 5, 6, 7 i 8 może żądać wykonania tych robót pod nadzorem kierownika budowy, posiadającego określone kwalifikacje fachowe, złożenia przez niego oświadczenia oraz prowadzenia dziennika budowy (rozbiórki), jeżeli z charakteru robót wynikać będzie, że jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo dla ludzi lub mienia.

§ 11. 1. W celu uzyskania pozwolenia na wykonanie robót określonych w § 7 pkt 9 i 10 inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego szkic sytuacyjny w skali nie mniejszej niż 1:500, uwidoczniający położenie określonego obiektu budowlanego w stosunku do ulicy i sąsiednich obiektów budowlanych, z oznaczeniem ściany, na której projektuje się te urządzenia, widok ściany tego obiektu budowlanego z naniesionymi projektowanymi urządzeniami oraz rysunek urządzeń w skali dostatecznej dla jasnego ich przedstawienia.

2. W stosunku do robót określonych w § 7 pkt 9 powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego może żądać wykonania ich pod nadzorem kierownika budowy, posiadającego określone kwalifikacje fachowe.

§ 12. Dokumenty określone w § 8—11 należy przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego w dwóch egzemplarzach, podpisanych przez projektującego oraz przez inwestora.

§ 13. Przed wydaniem pozwolenia na budowę w zakresie robót budowlanych, o których mowa w § 7, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest zbadać dane określone w § 8—11 pod względem:

- 1) prawidłowości usytuowania i rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych określonych obiektów budowlanych lub urządzeń,
- 2) zgodności rozwiązań z przepisami i obowiązującymi państwowymi normami oraz z ogólnie uznanymi zasadami współczesnej wiedzy technicznej,
- 3) zgodności rozwiązań z warunkami miejscowymi i z istniejącym stanem faktycznym na miejscu budowy oraz czy nie zachodzi potrzeba zastrzeżenia pewnych warunków dla zapewnienia bezpieczeństwa dla ludzi i mienia, oraz
- 4) czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 37 ust. 2.

§ 14. 1. W celu uzyskania pozwolenia na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych albo na wykonanie robót budowlanych, nie wymienionych w § 4, 5 i 7, inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego:

- 1) dwa egzemplarze zatwierdzonego projektu,
- 2) oświadczenie na piśmie kierownika budowy stwierdzające podjęcie przez niego obowiązku kierowania daną budową oraz

3) oświadczenie na piśmie inspektorów nadzoru inwestorskiego, stwierdzające podjęcie pełnienia nadzoru inwestorskiego nad danymi robotami budowlanymi.

2. Jednoczesne ubieganie się o wydanie pozwolenia na budowę i o zatwierdzenie projektu możliwe jest w przypadku, gdy projekt podlega zatwierdzeniu przez powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego.

3. Nie obowiązuje składanie oświadczeń inspektorów nadzoru inwestorskiego w przypadkach robót budowlanych, zwolnionych przepisami od obowiązku ustanowienia takich inspektorów.

§ 15. Jeżeli inwestor ma zamiar wykonać roboty budowlane według projektów typowych, mają zastosowanie przepisy § 14, z tym że inwestor obowiązany jest przedstawić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego zamiast zatwierdzonego projektu podstawowego:

- 1) dwa egzemplarze planu realizacyjnego projektowanej inwestycji budowlanej, zatwierdzonego lub do zatwierdzenia,
- 2) dwa egzemplarze projektu typowego danego obiektu budowlanego oraz w razie potrzeby
- 3) dwa egzemplarze zamiennego projektu (aneksu do projektu typowego), przedstawiającego dostosowanie rozwiązań technicznych projektu typowego do konkretnych warunków miejscowych i warunków geologiczno-inżynierskich, zatwierdzonego albo do zatwierdzenia.

§ 16. 1. Przed wydaniem pozwolenia na budowę w zakresie robót budowlanych, o których mowa w § 14 i 15, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest zbadać:

- 1) dokumenty określone w § 14 ust. 1 pkt 1 lub w § 15 pod względem formalnym oraz pod względem zgodności ich z warunkami miejscowymi i stanem istniejącym na terenie zamierzonej budowy, jeżeli czynności tych nie dokonał uprzednio w trakcie zatwierdzania projektu podstawowego, a także czy nie zachodzi potrzeba zastrzeżenia pewnych warunków w celu zapewnienia bezpieczeństwa dla ludzi i mienia,
- 2) zakres uprawnień budowlanych, posiadanych przez osoby określone w § 14 ust. 1 pkt 2 i 3, oraz
- 3) czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 37 ust. 2.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego nie ma obowiązku badania pod względem merytorycznym zatwierdzonego projektu, może jednak to uczynić według swego uznania.

3. W razie wątpliwości co do prawidłowości decyzji organu zatwierdzającego projekt powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego może zażądać od tego organu wyjaśnień i w razie uznania udzielonych wyjaśnień za niezadowolające przedstawić sprawę z odpowiednimi wnioskami wojewódzkiemu organowi państwowego nadzoru budowlanego.

§ 17. 1. Pozwolenie na budowę, poza robotami budowlanymi określonymi projektem lub projektem typowym i aneksem do niego albo dokumentami wymienionymi w § 8—11, powinno objąć również roboty przygotowawcze, jak porządkowanie terenu i zagospodarowanie placu budowy, zgromadzenie materiałów budowlanych, urządzenie przejść, dojazd

dów (dróg), daszków ochronnych i wykonanie innych przygotowawczych robót, określonych w pozwoleniu.

2. Dopuszczalne jest udzielanie pozwoleń oddzielnie na roboty przygotowawcze, jeżeli inwestor posiada już decyzję lokalizacji szczegółowej oraz ponadto w budownictwie państwowym, spółdzielczym i społecznym — zatwierdzony projekt wstępny budowlany zamierzonej inwestycji budowlanej lub jej jednego zadania inwestycyjnego.

§ 18. 1. W razie gdy na wykonanie robót, o których mowa w § 7 i 14, wymagane jest również uzyskanie pozwolenia w myśl przepisów szczególnych, pozwolenie na budowę może być udzielone tylko po uprzednim uzyskaniu przez inwestora pozwolenia wymaganego przez te przepisy.

2. W pozwoleniu na budowę powinny być podane warunki, zgłoszone przy uzgadnianiu budowy danego obiektu budowlanego przez organy państwowego nadzoru budowlanego właściwe do spraw budownictwa specjalnego albo przez okręgowe urzędy górnicze, albo organy: technicznej inspekcji pracy, państwowej inspekcji sanitarnej, państwowej inspekcji energetycznej, ochrony przeciwpożarowej, ochrony zabytków lub ochrony przyrody.

§ 19. Przy ustalaniu warunków w pozwoleniach na budowę powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego, ma prawo w szczególności:

- 1) określić warunki zajęcia w związku z budową części ulicy lub sąsiedniej nieruchomości bądź budynku lub mieszkania, o których mowa w art. 48, oraz określić warunki dojazdów do budowy i transportu materiałów budowlanych,
- 2) określić warunki zaopatrzenia budowy w wodę do picia oraz warunki usuwania nieczystości,
- 3) nakazać wywiezienie ziemi, gruzu itp. pozostałości, powstających przy porządkowaniu terenu nieruchomości po budowie lub rozbiórce oraz przy zakładaniu urządzeń terenowych zieleni przydomowej, na określone tereny lub wysypiska,
- 4) określić warunki zabezpieczenia na czas trwania robót budowlanych istniejących na terenie budowy obiektów budowlanych, urządzeń komunalnych, drzew, krzewów, znaków geodezyjnych, zbiorników, cieków wodnych itp. obiektów, jeżeli nie są przeznaczone do likwidacji,
- 5) określić termin użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych i ich rozbiórki oraz termin uporządkowania terenu nieruchomości i ulicy.

§ 20. Po rozpatrzeniu zgłoszonego wniosku o pozwolenie na budowę powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego:

- 1) udziela pozwolenia, w którym w razie potrzeby ustala termin rozpoczęcia lub zakończenia budowy lub uzależnia wykonanie robót budowlanych od zachowania określonych warunków albo
- 2) zwraca wniosek do poprawienia lub uzupełnienia, albo
- 3) odmawia pozwolenia.

§ 21. 1. Wszystkie egzemplarze dokumentów, o których mowa w § 8—11, 14 i 15, powinny być oznaczone jako część składowa pozwolenia na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego przez zaopatrzenie w pieczętkę powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego i w podpis jego kierownika.

2. Jeden egzemplarz przedstawionych dokumentów otrzymuje razem z pozwoleniem na budowę lub rozbiórkę inwestor w celu przechowywania ich na miejscu wykonywa-

nia robót budowlanych, drugi egzemplarz pozostaje w aktach powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego.

3. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego wydaje inwestorowi jednocześnie z dokumentami, o których mowa w ust. 2, dziennik budowy lub rozbiórki, jeżeli rodzaj i zakres wykonywanych robót budowlanych wymaga prowadzenia dziennika budowy lub rozbiórki.

§ 22. 1. Wniosek o udzielenie pozwolenia na budowę powinien być załatwiony przez powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w terminie:

- 1) do dwóch tygodni, gdy chodzi o roboty budowlane, które mają być wykonane na terenie miasta będącego siedzibą powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego,
- 2) do czterech tygodni, gdy chodzi o roboty budowlane, które mają być wykonane poza obrębem miasta stanowiącego siedzibę powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego,
- 3) określonym w przepisach o zasadach sporządzania i zatwierdzania projektów budowlanych w razie jednoczesnego przedstawienia projektu podstawowego do zatwierdzenia.

2. Terminy określone w ust. 1 przedłuża się o dwa tygodnie w przypadkach, gdy do udzielenia pozwolenia na budowę wymagane jest zasięgnięcie opinii, porozumienia lub zgody innych organów administracji państwowej stosownie do wymagań przepisów szczególnych.

Rozdział 3.

Wykonywanie robót budowlanych.

§ 23. 1. O zamierzonym terminie przystąpienia do wykonywania robót budowlanych, o których mowa w § 7, 14 i 15, wykonawca lub — w razie wykonywania robót systemem gospodarczym — inwestor obowiązany jest zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego co najmniej na 7 dni przed ich rozpoczęciem.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia określonego w ust. 1 powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest sprawdzić, czy na zgłoszone roboty budowlane wydane zostały wymagane pozwolenia na budowę, a także sprzeciwić się rozpoczęciu robót budowlanych, jeżeli wymagane pozwolenia na budowę nie zostały wydane.

§ 24. 1. Budowa następujących obiektów budowlanych budownictwa powszechnego wymaga nawiązania do linii rozgraniczających lub linii zabudowy i do stałych rzędnych wysokości, a także do innych obiektów budowlanych:

- 1) budowa obiektów budowlanych nie wymienionych w § 4, w § 5 i w § 7 pkt 1 i 3 — 10 oraz z wyjątkiem obiektów architektury ogrodowej,
- 2) budowa ogrodzeń od strony ulicy.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w pozwoleniu na budowę może rozciągnąć w poszczególnych przypadkach przepis ust. 1 na inne roboty nie wymienione w tym ustępie.

§ 25. 1. Przed przystąpieniem do robót ziemnych związanych z budową obiektów, o których mowa w § 24, inwestor lub inspektor nadzoru inwestorskiego powinien uzyskać wyznaczenie tych obiektów budowlanych na terenie budowy przez organy określone w art. 46 ust. 1.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w porozumieniu z powiatowym organem państwowej służby geodezyjnej może w poszczególnych przypadkach zwolnić inwestorów prywatnych od obowiązku określonego w ust. 1:

- 1) przy budowie obiektów budowlanych w miastach i osiedlach — pod warunkiem uzyskania przez inwestora wyznaczenia w terenie przez organ państwowej służby geodezyjnej linii rozgraniczających oraz niezbędnych elementów wysokości, a w szczególności ustalonych linii zabudowy oraz elementów wysokości przyległego do terenu budowy chodnika ulicy,
- 2) przy budowie obiektów budowlanych na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli — pod warunkiem uzyskania przez inwestora wyznaczenia w terenie przez organ określony w art. 46 ust. 1 linii rozgraniczającej nieruchomości od ulicy oraz linii zabudowy, jeżeli zostały ustalone w szczegółowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji lokalizacji szczegółowej, a ponadto linii rozgraniczających daną nieruchomość od sąsiednich nieruchomości, jeżeli nie były one dotąd oznaczone wyraźnie na terenie nieruchomości.

3. Po wykonaniu czynności określonych w ust. 1 i 2 organy służby geodezyjnej powinny stwierdzić w dzienniku budowy wyznaczenie i utrwalenie na terenie budowy poszczególnych elementów sytuacyjnych i wysokościowych obiektu budowlanego oraz wskazać osobę, której te elementy zostały przekazane do wiadomości.

§ 26. Organy służby geodezyjnej w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w § 25, mają prawo wstępu na teren budowy, wyznaczania i sprawdzania usytuowania obiektów budowlanych w poziomie oraz w pionie, jak również kontroli stanu zabezpieczenia stałych punktów realizacyjnej osnowy geodezyjnej.

§ 27. W razie konieczności rozkopywania gruntów w miejscu, w którym znajdują się kable elektryczne, rurociągi wodociągowe, gazowe, kanalizacyjne itp. urządzenia, inwestor na wniosek kierownika budowy obowiązany jest co najmniej na 7 dni przed przystąpieniem do robót zawiadomić właściwe jednostki, w których zarządzie lub użytkownikowi znajdują się wymienione urządzenia.

§ 28. 1. Przy zakładaniu fundamentów kierownik budowy lub robót obowiązany jest sprawdzić, czy warunki geologiczno-inżynierskie w wykopie fundamentowym odpowiadają opisowi warunków podanych w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej lub w opisie technicznym projektu podstawowego i obliczeniach statycznych, oraz wpisem do dziennika budowy stwierdzić rzędne wysokości założenia wszystkich części fundamentów i wymiary stóp fundamentowych.

2. W razie gdy zaprojektowany sposób posadowienia obiektu budowlanego budzi wątpliwości w związku z wynikami badań, o których mowa w ust. 1, kierownik budowy lub robót powinien wpisać swoje uwagi do dziennika budowy i zawiadomić o tym inwestora, który obowiązany jest spowodować przeprowadzenie odpowiedniej ekspertyzy technicznej dotyczącej posadowienia obiektu i powziąć decyzję co do dalszego wykonywania robót budowlanych lub konieczności zmiany zaprojektowanego rozwiązania posadowienia obiektu budowlanego.

§ 29. Przed przystąpieniem do wykonywania wykopów w pobliżu sąsiednich obiektów budowlanych i podkopów pod istniejącymi obiektami lub urządzeniami oraz w czasie ich prowadzenia, a także przy wykonywaniu przebieg elementów konstrukcyjnych obiektu budowlanego — kierownik budowy (robót) obowiązany jest dopilnować, żeby niezbędne zabezpieczenia zostały wykonane, a roboty były prowadzone w taki sposób, aby zapewniona była trwałość istniejących

obiektów lub konstrukcji oraz bezpieczeństwo dla ludzi i mienia.

§ 30. 1. Kierownik budowy lub robót powinien ustalić jakość robót podlegających zakryciu lub robót zanikających przed ich zakryciem lub zakończeniem oraz zbadać zgodność tych robót z normami państwowymi w sprawie warunków i badań technicznych przy odbiorze oraz z zatwierdzonym projektem; wyniki ustaleń należy wpisać do dziennika budowy.

2. Zasypanie wykopów w przypadkach określonych w § 25 ust. 1 może nastąpić dopiero po sprawdzeniu przez organy państwowej służby geodezyjnej w przydatkach rad narodowych zgodności założonych fundamentów z wyznaczonym ich położeniem na gruncie. Sprawdzenie powinno być dokonane w ciągu 7 dni i stwierdzone wpisem do dziennika budowy.

§ 31. 1. Przy nadbudowie lub zamierzonym innym obciążeniu elementów obiektu budowlanego kierownik budowy lub robót obowiązany jest sprawdzić, czy istniejące faktycznie warunki geologiczno-inżynierskie i warunki techniczne fundamentów, ścian, stropów i innych konstrukcyjnych elementów obiektu podlegających obciążeniu odpowiadają opisowi warunków podanych w opisie technicznym projektu i w obliczeniach statycznych; wyniki ustaleń należy wpisać do dziennika budowy.

2. Przy wykonywaniu czynności określonych w ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie przepis § 28 ust. 2.

§ 32. W budownictwie uspołecznionym czynności, o których mowa w § 28, w § 30 ust. 1 i w § 31, powinny być przeprowadzone przy udziale inspektora nadzoru inwestorskiego albo innego przedstawiciela inwestora.

§ 33. 1. Kierownik budowy, kierownicy robót oraz majstrzy mają obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa dla ludzi i mienia na terenie budowy oraz zapobiegania normalnie przewidywanym w toku robót uszkodzeniom i zniszczeniu wykonywanych obiektów budowlanych oraz ich elementów, urządzeń, maszyn i środków transportowych oraz materiałów stosowanych na budowie, jak np. ochrony przed zamknięciem, przemarznięciem, uszkodzeniem w czasie transportu itp.

2. W razie nieszczęśliwego wypadku z ludźmi albo katastrofy połączonej ze szkodą materialną kierownik budowy lub robót obowiązany jest zorganizować pomoc poszkodowanym, zabezpieczyć miejsce wypadku lub katastrofy przed zmianą stanu rzeczy, jaki powstał w związku z tym wydarzeniem, oraz niezwłocznie donieść o wypadku powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego, Milicji Obywatelskiej, terenowemu technicznemu inspektorowi pracy oraz inspektorowi nadzoru inwestorskiego, a w razie pożaru — również właściwej komendzie straży pożarnej.

3. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest niezwłocznie powołać komisję i ustalić protokólnie, w jakich okolicznościach zdarzył się wypadek lub awaria, oraz współdziałać z technicznym inspektorem pracy i z organami Milicji Obywatelskiej oraz prokuratury, prowadzącymi dochodzenie.

§ 34. 1. O każdej zamierzonej przerwie w robotach — w razie gdy przerwa ma trwać dłużej niż jeden miesiąc — kierownik budowy lub robót obowiązany jest co najmniej na trzy dni przed przerwą zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego oraz inwestora, z podaniem powodów przerwy.

2. O każdej nie przewidzianej przerwie w robotach kierownik budowy lub robót powinien w terminie do trzech dni zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego oraz inwestora, z podaniem przyczyn tej przerwy — w razie gdy przerwa ma trwać dłużej niż jeden miesiąc.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do robót budowlanych, wykonywanych na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli dla potrzeb inwestorów prywatnych.

§ 35. 1. O zamierzonej zmianie w osobie kierownika budowy albo inspektora nadzoru inwestorskiego wykonawca lub inwestor obowiązani są zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego z podaniem daty, od której ma nastąpić zmiana, i z załączeniem oświadczenia nowego kierownika budowy lub robót albo inspektora nadzoru inwestorskiego o podjęciu się tych obowiązków.

2. W razie czasowej niemożności wykonywania swych obowiązków kierownik budowy albo inspektor nadzoru inwestorskiego obowiązani są zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego oraz inwestora, z podaniem — jeżeli to jest możliwe — okresu nieobecności oraz osoby czasowego zastępcy.

3. W razie gdy kierownik budowy albo inspektor nadzoru inwestorskiego nie mogą podać czasowego zastępcy, wykonawca albo inwestor powinien powołać czasowego zastępcę i przedstawić jego oświadczenie powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego.

4. Przepisy ust. 2 i 3 nie mają zastosowania do robót budowlanych, wykonywanych na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli dla potrzeb inwestorów prywatnych.

§ 36. 1. Przy wykonywaniu robót budowlanych obowiązuje prowadzenie dziennika budowy lub rozbiórki.

2. Nie obowiązuje prowadzenie dziennika budowy lub rozbiórki przy wykonywaniu następujących robót budowlanych:

- 1) przy ustawianiu w obiektach budowlanych silników mechanicznych,
- 2) przy urządzaniu i zmianach trwałych urządzeń wewnątrz budynków i lokali użytku publicznego,
- 3) przy wznoszeniu i zmianach wyglądu ogrodzeń, pomników, obiektów architektury ogrodowej i tablic pamiątkowych,
- 4) przy wykonywaniu robót, o których mowa w § 4, 5 i 7, z wyjątkiem przypadków określonych w § 5 ust. 5 i w § 10 ust. 3.

3. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w stosunku do robót określonych w ust. 2 pkt 3 może zająć prowadzenia dziennika budowy, jeżeli okaże się to konieczne ze względu na bezpieczeństwo dla ludzi lub mienia albo ze względów technicznych.

§ 37. 1. Dziennik budowy służy celom nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych i jest dokumentem stwierdzającym okoliczności mające znaczenie przy ocenie prawidłowości wykonywania budowy, których stwierdzenie po zakończeniu robót budowlanych może być potrzebne, a byłoby utrudnione lub uniemożliwione z braku dowodów spisanych w swoim czasie.

2. Dziennik budowy powinien mieć strony ponumerowane oraz przeszyte sznurem, przymocowanym do okładki za pomocą pieczęci.

3. Strony księgi, przeznaczone do dokonywania zapisów, powinny być podwójne, z przeznaczeniem jednej strony na wrywana kopię.

4. Przepis ust. 3 nie obowiązuje w stosunku do dzienników budowy, wydawanych inwestorom prywatnym wykonującym roboty budowlane systemem gospodarczym.

§ 38. 1. Dziennik budowy wydawany jest przez powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego, który opiekuje dziennik w pieczęć i stwierdza ilość stron.

2. Dziennik budowy prowadzi kierownik budowy osobno dla każdego obiektu budowlanego, lecz wspólnie dla wszystkich rodzajów robót budowlanych występujących w danym obiekcie.

3. Dziennik budowy powinien być przechowywany na budowie w sposób zapobiegający jego zniszczeniu lub uszkodzeniu.

§ 39. W dzienniku budowy powinny być umieszczone zapisy dotyczące:

- 1) personelu biorącego udział w kierownictwie budową i instruktazu personelu zatrudnionego na budowie,
- 2) stanu bezpieczeństwa dla ludzi i mienia,
- 3) technicznej i gospodarczej strony budowy.

§ 40. 1. Zapisy w dzienniku budowy powinny być czytelne i dokonywane trwałą techniką oraz w sposób zapewniający otrzymanie dokładnych i czytelnych kopii na stronach wrywanych.

2. Zapisy powinny być dokonywane w porządku chronologicznym bezpośrednio jeden po drugim, bez żadnych przerw. Części wierszy nie zapisane powinny być przekreślone, tak by wykluczona była możliwość dokonywania późniejszych wpisów.

3. W razie potrzeby dokonania poprawki niewłaściwy tekst powinien być przekreślony, tak by nadawał się do odczytania, poprawka powinna być omówiona na końcu wpisu, a omówienie podpisane przez osobę dokonującą wpisu.

§ 41. 1. Protokoły sporządzane w toku wykonywania robót powinny być w zasadzie spisywane w dzienniku budowy.

2. W razie sporządzenia protokołu na oddzielnym arkuszu powinien on być w sposób trwały dołączony do dziennika budowy, w którym należy zamieścić adnotację o dołączeniu protokołu.

§ 42. Dziennik budowy, po stwierdzeniu zdatości obiektu do użytkowania (dokonania końcowego odbioru robót), a gdy przy odbiorze zastrzeżono usunięcie wad — po dokonaniu właściwych poprawek — przekazuje się powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego, a kopie dziennika zatrzymuje wykonawca za pokwitowaniem w dzienniku budowy i przekazuje inwestorowi po ostatecznym rozliczeniu budowy.

§ 43. 1. Prawo dokonywania wpisów w dzienniku budowy, poza kierownikiem budowy i kierownikami robót, służy:

- 1) pracownikom organów państwowego nadzoru budowlanego,
- 2) pracownikom służby geodezyjnej, geologicznej, urzędów górniczych, zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, technicznej inspekcji pracy, państwowej inspekcji energetycznej i innych jednostek administracji państwowej, zainteresowanych w zakresie swojej kompetencji w przestrzeganiu przepisów na budowie,
- 3) inspektorom nadzoru inwestorskiego i autorskiego,
- 4) pracownikom organów nadrzędnych i inspekcyjnych wykonawcy i inwestora, jak również
- 5) osobom wchodzącym w skład personelu wykonawcy na budowie, jak: kierownikom montażu, majstrom, brygadzystom, robotnikom i pracownikom umysłowym, jednakże wyłącznie w zakresie bezpieczeństwa i organizacji robót budowlanych.

2. Każdy wpis do dziennika budowy powinien być zaopatrzony w datę jego dokonania i podpis osoby, która go dokonała, z podaniem jej imienia i nazwiska, nazwy instytucji, którą reprezentuje, oraz stanowiska służbowego.

3. Pod każdym wpisem, dokonany w dzienniku budowy, pracownicy, których bezpośrednio lub pośrednio wpis dotyczy, powinni podpisem swym stwierdzić, że zaznajomili się z treścią wpisu.

4. Protokolarne stwierdzenia wpisywane do dziennika budowy powinny być podpisane przez osoby, które brały udział lub były obecne przy stwierdzeniu okoliczności podanych w protokole; gdy protokół sporządza się na osobnym arkuszu, zapis w dzienniku budowy o dołączeniu protokołu podpisuje kierownik budowy.

§ 44. Kierownik budowy lub robót wpisuje do dziennika budowy istotne dla budowy udzielone przez siebie dyspozycje, wskazówki, ustalenia, stwierdzenia i uwagi.

§ 45. 1. Pracownicy organów państwowego nadzoru budowlanego wpisują do dziennika budowy każdorazową swą obecność na budowie oraz swe polecenia, zastrzeżenia, uwagi i spostrzeżenia.

2. Przepisu § 43 ust. 3 nie stosuje się do wpisów pracowników organów państwowego nadzoru budowlanego w przypadkach, gdy dotyczą one wyłącznie stwierdzenia ich bytności na budowie.

§ 46. 1. Inspektor nadzoru inwestorskiego ma obowiązek dokonywania w dzienniku budowy wpisów dotyczących zarówno wymagań bezpieczeństwa dla ludzi i mienia, jak i gospodarczej strony budowy oraz zamieszczania w nim uwag i poleceń dotyczących wykonywania robót zgodnie z warunkami pozwolenia na budowę, z wymaganiami przepisów i państwowych norm oraz zgodnie z zasadami współczesnej wiedzy technicznej.

2. Przedstawiciel nadzoru autorskiego dokonuje w dzienniku budowy wpisów wynikających z wypełniania obowiązków określonych w art. 23 ust. 2 oraz służy mu prawo zamieszczania w nim uwag i spostrzeżeń, dotyczących niestosowania się przy wykonywaniu robót budowlanych do wymagań przepisów, państwowych norm budowlanych oraz zasad współczesnej wiedzy technicznej.

3. Pracownikom organów administracji państwowej, zainteresowanych w przestrzeganiu przepisów na budowie, służy prawo dokonywania wpisów w granicach swojej kompetencji.

4. Pracownikom organów nadrzędnych wykonawcy i inwestora służy prawo wpisywania do dziennika budowy swych uwag i spostrzeżeń, dotyczących zarówno wymagań bezpieczeństwa dla ludzi i mienia, jak i technicznej oraz gospodarczej strony budowy.

§ 47. 1. Roboty rozbiórkowe, uznane przez powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego za niebezpieczne, powinny być wykonywane pod nadzorem kierownika robót rozbiórkowych, posiadającego kwalifikacje wymagane od kierowników budowy lub robót.

2. Bezpośredni nadzór nad wykonywaniem robót określonych w ust. 1 sprawuje, zgodnie ze wskazówkami udzielonymi przez kierownika robót rozbiórkowych, wyznaczony przez wykonawcę lub tegoż kierownika majster budowlany.

§ 48. Dziennik rozbiórki prowadzi się z zastosowaniem zasad obowiązujących przy prowadzeniu dziennika budowy.

§ 49. W okresie wykonywania robót budowlanych, wymagających zatwierdzenia projektu podstawowego, lub robót rozbiórkowych uznanych za niebezpieczne kierownik budowy ma obowiązek umieścić w miejscu widocznym, przy

ulicy tablicę z napisami określającymi: rodzaj budowy, adres budowy lub rozbiórki, nazwę instytucji będącej inwestorem albo imię i nazwisko inwestora, z ich adresem i telefonem, nazwę przedsiębiorstwa lub firmy wykonującej roboty z adresem i telefonem, imię, nazwisko i adres oraz telefon kierownika budowy, kierowników robót, inspektorów nadzoru inwestorskiego, projektantów i pracownika powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego, sprawującego państwowy nadzór budowlany nad daną budową lub rozbiórką, oraz telefon najbliższego posterunku Milicji Obywatelskiej.

Rozdział 4.

Pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych

§ 50. 1. Nie jest wymagane zgłoszenie ani uzyskanie od powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego pozwolenia na użytkowanie następujących obiektów budowlanych:

- 1) parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich, wznoszonych na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli,
- 2) wymienionych w § 4, w § 5 oraz w § 7 pkt 1, 3—5 i 7—10.

2. O każdym przekazaniu do użytku części lub całości budynków, określonych w ust. 1 pkt 1, inwestor obowiązany jest w terminie 7 dni, licząc od dnia przekazania, zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego, z podaniem, jaka część budynku została oddana do użytku, bez względu na to, czy wszystkie roboty budowlane zostały zakończone.

3. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do przypadków, o których mowa w § 5 ust. 5 i w § 10 ust. 2 i 3.

§ 51. 1. Po wykonaniu następujących robót budowlanych inwestor obowiązany jest zgłosić powiatowemu organowi państwowego nadzoru budowlanego zakończenie robót albo zamierzone przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego co najmniej na 7 dni przed terminem oddania danego obiektu do użytkowania:

- 1) po wykonaniu stałych ogrodzeń, nie wymienionych w § 4 pkt 13 oraz po wykonaniu lub rozbiórce murów oporowych nie wymienionych w § 4 pkt 12.
- 2) po wzniesieniu lub dokonaniu zmian w wyglądzie stawianych lub znajdujących się na terenach budownictwa osiedlowego mieszkaniowego oraz w miejscach publicznych pomników i obiektów architektury ogrodowej, a także stałych urządzeń wpływających na wygląd obiektów budowlanych,
- 3) po wykonaniu wymienionych w § 5 ust. 5, w § 7 pkt 2 i 6 oraz w § 10 ust. 2 i 3 obiektów i robót budowlanych.

2. Do uznania wykonanych robót budowlanych za zakończone bądź do użytkowania obiektów określonych w ust. 1 można przystąpić, jeżeli w terminie 7 dni po doręczeniu zgłoszenia powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego nie zgłosi sprzeciwu.

§ 52. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego po rozpatrzeniu zgłoszenia określonego w § 51:

- 1) przyjmuje do wiadomości zgłoszenie albo
- 2) wzywa inwestora do złożenia brakujących dokumentów lub udzielenia wyjaśnień, albo
- 3) ustala warunki wykonania określonych robót wykonanych, albo wreszcie
- 4) wydaje decyzje określające, jakie zmiany lub przeróbki należy wykonać przed odebraniem wykonanych obiektów lub robót budowlanych.

§ 53. 1. Obiekty budowlane nie wymienione w § 50 i 51 mogą być oddane do użytkowania po uzyskaniu od powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego pozwolenia na użytkowanie.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego udziela pozwolenia na użytkowanie na wniosek inwestora.

3. Inwestor państwowy, spółdzielczy oraz społeczny, będący jednostką gospodarki uspołecznionej, obowiązany jest dołączyć do wniosku, o którym mowa w ust. 2, protokolarne stwierdzenie zdatności obiektu budowlanego do użytkowania określone w art. 67.

§ 54. 1. Pozwolenia na użytkowanie udziela się po wykonaniu w całości wszystkich zamierzonych robót budowlanych i doprowadzeniu do należytego porządku terenu budowy i przylegających ulic, jeżeli w związku z wykonywaniem robót budowlanych, został naruszony stan istniejący tych ulic, a także nieruchomości, budynku lub mieszkania sąsiada w przypadkach, o których mowa w art. 48.

2. Pozwolenie na użytkowanie może być udzielone pomimo niewykonania wszystkich zaprojektowanych robót:

- 1) gdy zostały wykonane wszystkie zamierzone roboty budowlane w części obiektu, która może być wyodrębniona i nadaje się do użytkowania jako odrębna całość, a w szczególności, gdy zostały wykonane roboty w części budynku, oddzielonej pionową ścianą od części nie wykończonej,
- 2) gdy niewykończenie lub niewykonanie pewnych robót nie stoi na przeszkodzie użytkowaniu obiektu bez zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi lub mienia (np. brak wanny i piecyka kąpielowego w łazience itp.),
- 3) gdy wskutek klęski żywiołowej, jak np. powodzi, huraganu, pożaru lub innych uzasadnionych powodów, zachodzi konieczność umożliwienia ludziom schronienia przed chłodem albo opadami, a przy użytkowaniu nie będzie narażone bezpieczeństwo dla ludzi lub mienia — pomimo niewykończenia nawet istotnych elementów obiektu budowlanego.

§ 55. 1. Stwierdzenie zdatności do użytkowania obiektów budowlanych realizowanych przez inwestorów prywatnych oraz innych inwestorów, nie objętych przepisami art. 13, powinno być oparte na protokole komisyjnych oględzin dokonanych przez powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w składzie co najmniej dwóch osób, z których przynajmniej jedna powinna posiadać odpowiednie uprawnienia budowlane, oraz — w razie potrzeby — przy udziale przedstawicieli organów, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 2.

2. Jeżeli zakres i specjalność zagadnień techniczno-budowlanych, występujących przy budowie danego obiektu budowlanego, wykraczają poza zakres uprawnień budowlanych dwóch osób, skład komisji, o której mowa w ust. 1, powinien być powiększony o odpowiednią liczbę osób, posiadających uprawnienia budowlane niezbędne do oceny stanu technicznego całości robót.

3. Przepisy ust. 1 o przeprowadzeniu komisyjnych oględzin wykonanego obiektu budowlanego nie dotyczą budynków parterowych mieszkalnych i gospodarczych, również z poddaszem mieszkalnym, oraz budynków parterowych, przeznaczonych do wykonywania zawodu lub działalności usługowej; w tych przypadkach wystarczy stwierdzenie protokolarne, dokonane przez pracownika powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego, posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane.

4. W protokole, o którym mowa w ust. 1 i 3, należy stwierdzić w szczególności:

- 1) czy obiekt lub roboty budowlane zostały wykonane zgodnie z warunkami pozwolenia na budowę i z obowiązującymi przepisami oraz normami państwowymi,
- 2) czy nie zachodzi potrzeba poprawek, zmian lub zniesienia obiektu budowlanego,
- 3) czy obiekt budowlany nadaje się do użytkowania, ewentualnie pod warunkiem wykonania określonych poprawek lub uzupełnień,
- 4) czy został doprowadzony do należytego porządku teren budowy i przylegających ulic oraz teren nieruchomości, budynku lub mieszkania sąsiada,
- 5) czy został sprawdzony ciąg w kanałach dymowych, spalinowych, wentylacyjnych i w paleniskach (np. kuchniach, piecach itp.) oraz prawidłowość połączeń palenisk z kanałami dymowymi i spalinowymi,
- 6) czy została sprawdzona działalność instalacji i urządzeń sanitarnych oraz elektrycznych,
- 7) czy nie ma nadmiernej wilgotności w pomieszczeniach mieszkalnych i użytkowych,
- 8) czy nie zachodzą przeszkody natury formalnej do udzielenia pozwolenia, o których mowa w art. 65 ust. 2.

§ 56. 1. Po rozpatrzeniu zgłoszonego wniosku o pozwolenie na użytkowanie powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego:

- 1) udziela pozwolenia, określając w razie potrzeby terminy wykonania określonych robót porządkowych, jak np. uprzątnięcia placu budowy, wykonania zieleni itp., oraz robót wykończeniowych, nie mających wpływu na bezpieczeństwo dla ludzi i mienia, jak np. wykonanie elewacji budynku, usunięcie braków dopuszczalnych itp. albo
- 2) zwraca wniosek do uzupełnienia, albo
- 3) odmawia pozwolenia.

2. Decyzje określone w ust. 1 mogą być wydane w formie wyrażenia zgody lub sprzeciwu do protokołu stwierdzenia zdatności do użytkowania obiektu budowlanego, o którym mowa w art. 67 ust. 3.

§ 57. 1. Wniosek o udzielenie pozwolenia na użytkowanie powinien być załatwiony przez powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w terminie:

- 1) do dwóch tygodni, gdy chodzi o roboty budowlane, które zostały wykonane na terenach miasta stanowiącego siedzibę powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego,
- 2) do czterech tygodni, gdy chodzi o roboty budowlane, które zostały wykonane poza obrębem miasta stanowiącego siedzibę powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego.

2. Terminy określone w ust. 1 przedłuża się o dwa tygodnie w przypadkach, gdy do udzielenia pozwolenia wymagane jest zasięgnięcie opinii, porozumienie lub zgoda innych organów administracji państwowej, stosownie do wymagań przepisów szczególnych, a nie zostało to dopełnione w czasie przeprowadzania odbiorów technicznych wykonanych robót budowlanych.

Rozdział 5.

Nadzór nad wykonywaniem robót budowlanych i utrzymaniem obiektów budowlanych.

§ 58. 1. W razie stwierdzenia w czasie kontroli obiektów budowlanych istniejących lub w budowie oraz lokali — naruszenia przepisów, nieprawidłowości lub uchybień technicznych, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego wydaje odpowiednie zarządzenia wykonawcy, inwestorowi,

właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi lub mieszkańcowi, którzy są odpowiedzialni za realizację zarządzenia w terminach w nim wskazanych.

2. W razie gdy zwłoka w usunięciu stwierdzonych w czasie kontroli usterek grozi bezpieczeństwu dla ludzi lub mienia, pracownikom organów państwowego nadzoru budowlanego służy prawo wydawania na miejscu inspekcji doraźnych zarządzeń, mających na celu usunięcie niebezpieczeństwa; o wydanych zarządzeniach doraźnych mają oni obowiązek niezwłocznie zawiadomić powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego.

§ 59. W razie złożenia przez wykonawcę, inwestora, właściciela, zarządcę lub użytkownika oświadczenia, że nie są w stanie usunąć we własnym zakresie uchybień stwierdzonych w czasie kontroli, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego zawiadamia o tych uchybieniach oraz o wydanej przez siebie decyzji organ nadrzędny nad inspekcjonowaną jednostką albo — gdy chodzi o osoby fizyczne i osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej — prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej, a w przypadkach, o których mowa w ustawie z dnia 22 kwietnia 1959 r. o remontach i odbudowie oraz o wykańczaniu budowy i nadbudowie budynków mieszkalnych (Dz. U. Nr 27, poz. 166) — właściwy organ gospodarki mieszkaniowej tego prezydium.

§ 60. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego może żądać, gdy tego wymagają względy bezpieczeństwa dla ludzi i mienia albo względy trwałości wznoszonego lub przebudowywanego obiektu budowlanego:

- 1) codziennej obecności kierownika budowy lub robót na budowie,
- 2) obecności inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie w czasie wykonywania określonych robót budowlanych,
- 3) zastosowania przy robotach określonych środków ochronnych lub zapobiegawczych albo też określonego sposobu wykonywania robót,
- 4) dokonania zmiany w osobie kierownika budowy lub robót albo inspektora nadzoru inwestorskiego.

§ 61. Inwestor albo odpowiednio wykonawca w terminie 7 dni od daty otrzymania decyzji o zmianie kierownika budowy robót lub inspektora nadzoru inwestorskiego obowiązani są wykonać decyzję pod rygorem wstrzymania dalszego wykonywania robót.

§ 62. Jeżeli na skutek stwierdzonych w czasie kontroli uchybień w zakresie utrzymania obiektów budowlanych lub ich części dopuszczenie dalszego ich użytkowania przed usunięciem usterek może spowodować bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa dla ludzi lub mienia, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego zarządzi opróżnienie, ogrodzenie albo uniedostępnienie obiektu budowlanego w całości lub w części.

§ 63. Zarządzenia, o których mowa w § 58, nie stanowią podstawy do rozpoczęcia i wykonywania nakazanych w tych zarządzeniach robót budowlanych, jeżeli roboty te wchodzą w zakres robót określonych w § 5, 7, 14 i 15.

Rozdział 6.

Rozbiórka nie użytkowanych obiektów budowlanych.

§ 64. Przed wydaniem na podstawie art. 60 decyzji o rozbiórce nie użytkowanego obiektu budowlanego, zniszczonego, uszkodzonego lub nie ukończonego, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest:

- 1) ustalić stan techniczny danego obiektu budowlanego oraz związany z nim stan zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi i mienia,
- 2) ustalić, czy niezwłoczny remont, odbudowa lub wykończenie danego obiektu budowlanego nie byłyby sprzeczne z przepisami techniczno-budowlanymi i z postanowieniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o przeznaczeniu terenu, na których ten obiekt się znajduje.

§ 65. 1. W celu wykonania zadania określonego w § 64 pkt 1 powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego powinien:

- 1) przeprowadzić komisyjne oględziny nieruchomości w składzie co najmniej dwóch osób, z których przynajmniej jedna osoba powinna posiadać odpowiednie uprawnienia budowlane, oraz — w razie potrzeby — z udziałem przedstawicieli organów, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 2 oraz w art. 75,
- 2) sporządzić protokół oględzin.

2. O terminie oględzin technicznych powinien być powiadomiony właściciel lub zarządca obiektu budowlanego co najmniej na 7 dni przed oględzinami.

3. Przepis ust. 1 pkt 1 o przeprowadzeniu komisyjnych oględzin nieruchomości nie dotyczy parterowych budynków mieszkalnych i gospodarczych, również z mieszkalnym poddaszem; w tych przypadkach wystarczy stwierdzenie stanu faktycznego przez pracownika powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane.

§ 66. 1. Protokół oględzin, o którym mowa w § 65 ust. 1 pkt 2, powinien zawierać w szczególności:

- 1) opis stanu faktycznego obiektu budowlanego i urządzeń z nim związanych,
- 2) przyczyny powstania uszkodzenia (zniszczenia) obiektu budowlanego,
- 3) określenie stanu zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi i mienia,
- 4) opinię techniczną o konieczności rozbiórki bądź o uznaniu obiektu za nadający się do remontu, odbudowy lub wykończenia,
- 5) wymienienie przepisów techniczno-budowlanych, które zostałyby naruszone przez dokonanie remontu, odbudowy lub wykończenia obiektu budowlanego.

2. Do protokołu powinna być w razie potrzeby dołączona opinia organów, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 2 i art. 75.

§ 67. W razie ustalenia niemożności przeprowadzenia remontu, odbudowy lub wykończenia nie użytkowanego obiektu budowlanego ze względu na wyniki badań, o których mowa w § 64 pkt 2, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest przedstawić sprawę z odpowiednimi wnioskami wojewódzkiemu organowi państwowego nadzoru budowlanego do decyzji.

§ 68. 1. W decyzji o rozbiórce nie użytkowanego obiektu budowlanego, wydanej na podstawie art. 60 ust. 1, właściwy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest wyznaczyć właścicielowi lub zarządcy tego obiektu odpowiedni, technicznie uzasadniony termin przystąpienia do wykonania i termin zakończenia wskazanych w decyzji robót rozbiórkowych; termin rozpoczęcia robót rozbiórkowych nie może być krótszy od 6 tygodni, licząc od dnia doręczenia decyzji o rozbiórce nie użytkowanego obiektu budowlanego.

2. Jednocześnie z decyzją, o której mowa w ust. 1, właściwy organ państwowego nadzoru budowlanego obowiązany jest wydać użytkownikom obiektu budowlanego decyzję w sprawie obowiązku opróżnienia na stałe obiektu lub lokalu w tym obiekcie, jeżeli część tego obiektu była użytkowana.

§ 69. W razie zgłoszenia przez właściciela lub zarządcę nieruchomości wniosku o zezwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego zniszczonego lub uszkodzonego na skutek długoletniego użytkowania lub z innych przyczyn w stopniu nie opłacającym dalsze jego utrzymanie, powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego z zachowaniem przepisów § 64–67 podejmuje decyzję o zaniechaniu remontu lub o uznaniu obiektu budowlanego za nadający się do remontu.

Rozdział 7.

Usuwanie osób z budynków lub lokali w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa dla ludzi i mienia.

§ 70. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego, po stwierdzeniu potrzeby zastosowania środków mających na celu usunięcie niebezpieczeństwa dla życia lub mienia oraz po ustaleniu stopnia zagrożenia obiektu budowlanego lub lokalu:

- 1) wydaje na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 4 i doręcza użytkownikowi obiektu budowlanego lub lokali, które mają być opróżnione, decyzję w sprawie obowiązku opróżnienia obiektu lub lokali na stałe albo na czas wykonania remontu, odbudowy lub wykończenia, z jednoczesnym oznaczeniem terminu, w jakim ten obiekt lub lokal powinién być opróżniony,
- 2) zarządza umieszczenie na obiektach budowlanych, zagrożonych bezpośrednio zawaleniem, obwieszczenia, zawierającego stwierdzenie stanu zagrożenia oraz zakaz wprowadzenia się nowych mieszkańców lub użytkowników do obiektów lub lokali objętych decyzją, oraz
- 3) powiadamia o wydanych decyzjach prezydium właściwej rady narodowej oraz organy właściwe do spraw przekwaterowania tych mieszkańców lub użytkowników z tego obiektu i przesyła im swoje wnioski w sprawie kolejności przekwaterowania przy uwzględnieniu stopnia zagrożenia oraz załącza ostateczne bądź zaopatrzone w klauzulę natychmiastowej wykonalności decyzje.

§ 71. Decyzje, o których mowa w § 70, powinny być oparte na opiniach komisji lub pracownika powiatowego organu państwowego nadzoru budowlanego, wymienionych w § 65 ust. 1 pkt 1 i ust. 3.

§ 72. Rozbórka użytkowanych obiektów budowlanych może być rozpoczęta po usunięciu mieszkańców użytkowników razem z ich ruchomościami oraz inwentarza żywego.

Rozdział 8.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 73. 1. Określony w § 14 ust. 1 pkt 2 i w § 36 ust. 1 obowiązek ustanowienia kierownika budowy i prowadzenia dziennika budowy nie ma zastosowania do dnia 31 grudnia 1963 r. w stosunku do inwestorów prywatnych realizujących systemem gospodarczym na terenach położonych poza granicami administracyjnymi miast i osiedli budowę budynków mieszkalnych i gospodarskich parterowych z mieszkalnym lub użytkowym poddaszem.

2. Powiatowy organ państwowego nadzoru budowlanego w stosunku do robót, o których mowa w ust. 1, może żądać wykonania tych robót pod nadzorem kierownika budowy, posiadającego określone kwalifikacje fachowe, złożenia przez niego oświadczenia oraz prowadzenia dziennika budowy (rozbiórki), jeżeli z charakteru robót wynikać będzie, że jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo dla ludzi i mienia, a w szczególności gdyby roboty te miały być wykonywane z określonych w art. 10 nowych materiałów, elementów lub konstrukcji albo według nowych metod budowlanych bądź gdyby w obiekcie budowlanym występowały konstrukcje skomplikowane.

§ 74. Tracą moc:

- 1) przepisy § 10, 12 i 14 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 2 lipca 1929 r. o sporządzaniu i zatwierdzaniu projektów (planów) robót budowlanych i o trybie postępowania przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków (Dz. U. Nr 58, poz. 456),
- 2) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 września 1935 r. o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanymi robotami budowlanymi (Dz. U. Nr 70, poz. 438),
- 3) rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 21 czerwca 1949 r. w sprawie kontroli budownictwa państwowego (Dz. U. Nr 40, poz. 290),
- 4) zarządzenie z dnia 8 lipca 1937 r. o uzyskaniu pozwoleń na budowę i zgłaszaniu robót budowlanych w niektórych osiedlach na obszarze województwa warszawskiego (Warszawski Dziennik Wojewódzki nr 11 z 1937 r.),
- 5) rozporządzenia dotyczące odjęcia organom gminnym uprawnień w zakresie nadzoru budowlanego, wydane na podstawie przepisów z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. z 1939 r. Nr 34, poz. 216 z późniejszymi zmianami),
- 6) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 października 1958 r. w sprawie pozwoleń na wykonanie robót budowlanych oraz urządzeń gospodarskich w miejscowościach położonych poza granicami miast (Dz. U. Nr 61, poz. 303).

§ 75. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 13 stycznia 1961 r.

Przewodniczący Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury: S. Pietrusiewicz